

Uw kenmerk : -
Uw brief van : -
Ons kenmerk :
Datum : 14 november 2025

Onderwerp : Ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland

Geacht college,

De Algemeen Besturen van GGD Zeeland (GGD) en Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) hebben op 14 november 2025 in hun vergadering de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland vastgesteld en hebben ingestemd met het aanbieden van deze ontwerpregeling met bijbehorende bijlagen aan de gemeenten ter zienswijze.

Graag geven wij in deze brief een toelichting op de voorliggende ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland. Ook nemen wij u mee in het vervolgtraject van de zienswijzen en de daaropvolgende instemmingsprocedure.

Wat vragen wij u?

Wij vragen u deze brief met de ontwerp Gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland en bijlagen, door te geleiden naar uw gemeenteraad en hen te verzoeken een zienswijze mee te geven op bovengenoemd besluit. Wij ontvangen de zienswijze van uw gemeenteraad graag uiterlijk 10 februari 2025. Besluitvorming vindt plaats - na weging van de ontvangen zienswijzen - in de Algemeen Besturen van 26 februari (VRZ) en 27 februari 2026 (GGD). Daarna start het toestemmings- en instemmingstraject.

Waarom één gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland?

Gezondheid en veiligheid zijn essentiële waarden voor Zeeland. GGD Zeeland en Veiligheidsregio Zeeland spelen hierin een cruciale rol. De maatschappelijke dynamiek en toenemende (complexiteit van) taken stellen steeds hogere eisen aan de organisaties. De organisatorische kwetsbaarheid van zowel GGD als VRZ, met name op het gebied van bedrijfsvoering, vraagt om een structurele oplossing.

De vormgeving van deze structurele oplossing is in 2024 en 2025 onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in het plan Samen, Sterker en Beter – Samenwerking GGD en Veiligheidsregio Zeeland'. Uit dit onderzoek is gebleken dat de beste manier om deze kwetsbaarheden het hoofd te bieden een verregaande samenwerking op bedrijfsvoering is. De best passende en meest effectieve manier om deze samenwerking vorm te geven is het vormen van één gemeenschappelijke regeling met zowel GGD als VRZ daarin ondergebracht.

De voornaamste doelen van de samenwerking van de GGD en VRZ in één gemeenschappelijke regeling zijn:

- Borgen van kwaliteit en continuïteit: door het creëren van één gezamenlijke bedrijfsvoering wordt deze robuuster en worden de primaire processen versterkt. Ook verbetert dit de weerbaarheid van beide organisaties.
- Verbeteren van de arbeidsmarktpositie: schaalvergroting biedt meer ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers en de organisatie wordt aantrekkelijker als werkgever.
- Betere kostenbeheersing en efficiëntie: Een gezamenlijke bedrijfsvoering leidt tot minder kwetsbaarheid, betere continuïteit en schaalvoordelen. Dit leidt uiteindelijk tot een afname van meerkosten op de langere termijn. Echter, gezien de verschillende startposities van beide organisaties laat het samenvoegen van beide organisaties in de beginjaren een plus op de structurele lasten zien.

Op deze wijze draagt het creëren van één gemeenschappelijke regeling bij aan het borgen van de kwaliteit van gezondheid en veiligheid als Zeeuwse publieke taken op langere termijn.

Voortraject

Het vraagstuk voor het al dan niet samenvoegen van bedrijfsvoering van GGD en VRZ en gezamenlijke huisvesting is al lange tijd onderwerp van (bestuurlijk) gesprek. Gedurende deze periode zijn verschillende onderzoeken verricht op verzoek van de Algemeen Besturen van GGD en VRZ, onder andere door Berenschot (2021), Rooijmans (2024) en het hierboven genoemde rapport Samen, Sterker en Beter van KokxDeVoogd en Duereq (2025). Uw gemeenteraden zijn hierover steeds geïnformeerd met raadsbrieven, raadsinformatiebijeenkomsten, webinars en Q&A's.

Op 11 april 2025 hebben de Algemeen Besturen van GGD Zeeland en Veiligheidsregio Zeeland unaniem ingestemd met het plan 'Samen, Sterker en Beter – Samenwerking GGD en Veiligheidsregio Zeeland' en een voorgenomen besluit genomen tot:

- a. het samenvoegen van de bedrijfsvoeringstaken van GGD en VRZ én;
- b. het oprichten van een gemeenschappelijke regeling GGD en VRZ voor de gehele huidige organisaties van GGD en VRZ én;
- c. gezamenlijke huisvesting op een nieuw te bouwen locatie in Goes-West (bij brandweerkazerne Goese Poort).

Vervolgens hebben de beide Algemeen Besturen de directies de opdracht gegeven:

- een ontwerp gemeenschappelijke regeling op te stellen en
- in februari 2026 de gewijzigde gemeenschappelijke regeling gereed te hebben voor toestemming en instemming.

Totstandkoming ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland

De ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland is tot stand gekomen in nauwe afstemming met een ambtelijke kerngroep en op basis van gesprekken met de directies van beide organisaties, de programmanager, de gezamenlijke ambtelijke adviescommissies, vertegenwoordiging van juristen van de Zeeuwse gemeenten, de klankbordgroep van gemeentesecretarissen, de ondernemingsraden van GGD en VRZ en de Dagelijks en Algemeen

besturen van beide organisaties. Op deze wijze zijn uiteenlopende perspectieven op de nieuwe gemeenschappelijke regeling meegenomen, wat heeft bijgedragen aan een zorgvuldig en gedragen eindproduct.

Gehanteerde uitgangspunten

Om tot een breed gedragen ontwerp van de gemeenschappelijke regeling te komen, zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Balans in governance

Er dient sprake te zijn van een zo evenwichtig mogelijke governance tussen Veiligheid en Publieke Gezondheid. Dit is een belangrijk aandachtspunt, aangezien de Wet op de Veiligheidsregio's voorschrijft dat het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio – en daarmee ook van de nieuwe organisatie – bestaat uit burgemeesters, zijnde de portefeuillehouders veiligheid. De wethouders Publieke Gezondheid moeten de maximale beslissingsbevoegdheid kunnen hebben op het onderwerp publieke gezondheid.

2. Voldoen aan wet- en regelgeving

De ontwerp-GR voldoet aan alle relevante wet- en regelgeving, in het bijzonder de Wet veiligheidsregio's, de Wet publieke gezondheid en de Wet gemeenschappelijke regelingen.

3. Aansluiting bij richtlijnen van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG)

Waar mogelijk wordt aangesloten bij de door de VZG opgestelde richtlijnen, om consistentie en herkenbaarheid te waarborgen binnen het Zeeuwse bestuurlijke landschap.

4. Leesbaarheid en noodzakelijkheid

De regeling wordt opgesteld in heldere en begrijpelijke taal en bevat uitsluitend de bepalingen die noodzakelijk zijn om in de regeling zelf vast te leggen. Waar mogelijk zijn nadere uitwerkingen opgenomen in onderliggende documenten, zoals statuten, reglementen en instellingsbesluiten.

Inrichting van de governance

De governance in de ontwerp-GR is als volgt ingericht: er is sprake van 1) een Algemeen Bestuur, 2) een tweetal bestuurscommissies en 3) een Dagelijks Bestuur.

Het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur bestaat uit de dertien Zeeuwse burgemeesters. Dit komt omdat de Wet veiligheidsregio's stelt dat het AB enkel uit burgemeesters van de deelnemende gemeenten bestaat. Doordat de inhoudelijke bevoegdheden grotendeels zijn gedelegeerd aan de bestuurscommissies, vervult het Algemeen Bestuur een beperktere rol binnen de governance. Enkele bevoegdheden kan het Algemeen Bestuur niet kan overdragen. De belangrijkste daarvan zijn het vaststellen van de begroting en de jaarrekening. De governance is echter zó ingericht dat de voorbereiding van de begroting en de jaarrekening primair bij de bestuurscommissies plaatsvindt.

Het Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur krijgt in de nieuwe organisatie een vergelijkbare rol als de huidige dagelijkse besturen van de GGD Zeeland en Veiligheidsregio Zeeland. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat het Dagelijks Bestuur minimaal uit drie leden die afkomstig zijn uit het algemeen

bestuur. Dit betekent dat er in ieder geval drie portefeuillehouders veiligheid in het Dagelijks Bestuur zitting hebben: de voorzitter en twee nader aan te wijzen portefeuillehouders veiligheid.

Om evenwicht in de governance te waarborgen, is het nodig dat ook publieke gezondheid vertegenwoordigd is in het Dagelijks Bestuur. De ontwerpregeling biedt daarom de mogelijkheid om naast de drie verplichte leden uit het Algemeen Bestuur, maximaal drie wethouders publieke gezondheid als lid van het Dagelijks Bestuur aan te wijzen. Hiermee zijn zowel de domeinen veiligheid als publieke gezondheid evenwichtig vertegenwoordigd binnen het Dagelijks Bestuur.

De bestuurscommissies

Binnen de nieuwe gemeenschappelijke regeling zijn twee domeinen vertegenwoordigd: Publieke Gezondheid en Veiligheid. Het is daarom niet wenselijk om volledige besluitvorming bij het Algemeen Bestuur te beleggen. Het Algemeen Bestuur kan volgens de Wet veiligheidsregio's immers enkel uit portefeuillehouders veiligheid bestaan. Om die reden worden twee bestuurscommissies ingesteld:

- een bestuurscommissie Publieke Gezondheid, bestaande uit de portefeuillehouders publieke gezondheid (13 wethouders);
- een bestuurscommissie Veiligheid, bestaande uit de portefeuillehouders veiligheid (13 burgemeesters).

De bestuurscommissies verkrijgen via een delegatiebesluit de bevoegdheid om besluiten te nemen over inhoudelijke aangelegenheden binnen hun respectievelijke domein, voor zover de wet dit toestaat. Een belangrijk aandachtspunt is de verantwoordingsrelatie tussen de bestuurscommissies en de deelnemers. In de ontwerpregeling zijn hierover specifieke bepalingen opgenomen, zodat een transparante en sluitende bestuursstructuur wordt gewaarborgd.

Argumenten voor het gekozen governance-model

Het belangrijkste argument is dat dit model voorziet in de noodzakelijke balans in de governance tussen de domeinen Publieke Gezondheid en Veiligheid. Het instellen van bestuurscommissies is daarvoor een essentiële voorwaarde. Via deze constructie krijgen de wethouders publieke gezondheid de formele bevoegdheden tot besluitvorming die aansluiten bij hun inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de portefeuille. Een alternatieve inrichting, bijvoorbeeld via adviescommissies, zou hier niet in voorzien. In dat geval zouden de portefeuillehouders publieke gezondheid slechts een adviserende rol vervullen over hun eigen portefeuille richting de portefeuillehouders veiligheid in het Algemeen Bestuur. De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de portefeuille en de formele bevoegdheid over de portefeuille komen daarmee uit elkaar te liggen

Een tweede argument is dat dit model in de praktijk beproefd en effectief is gebleken bij vergelijkbare organisaties waarin de domeinen publieke gezondheid en veiligheid binnen één gemeenschappelijke regeling zijn samengebracht. Voorbeelden hiervan zijn Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) en Veiligheidsregio Kennemerland. De positieve ervaringen elders sterken de overtuiging dat dit model ook voor GGD en VRZ passend is. Het biedt een solide basis voor een evenwichtige, toekomstbestendige en goed functionerende governance, waarin beide domeinen op een gelijkwaardige wijze zijn vertegenwoordigd.

Communicatie

Bij de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland is een toelichting geschreven. Ook is een uitgebreide Q&A opgesteld. Deze documenten treft u in de bijlagen. Daarnaast worden voor de gemeenteraden in november en januari raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd. In deze sessies worden raadsleden geïnformeerd over het proces, de achtergrond en inhoud van de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland, zodat zij goed zijn voorbereid op de zienswijzenprocedure en hun rol daarin.

Vervolgtraject

Na besluitvorming in de beide Algemeen Besturen wordt de ontwerp GR GGD en VR Zeeland ter zienswijzen aangeboden aan de gemeenteraden. De gemeenteraden wordt gevraagd uiterlijk 10 februari hun zienswijze uit te brengen.

In deze periode werken de organisaties aan de aspecten die geen plek in de regeling hebben gekregen, zoals instellingsbesluiten en reglementen van orde voor de ambtelijke adviesorganen, instellingsbesluiten voor Bestuurscommissie Veiligheid en Bestuurscommissie Publieke Gezondheid, reglementen van orde voor alle bestuursorganen, benoemingsstatuten en de bijdrageregeling. Het uitgangspunt bij het opstellen van deze bijdrageregeling is dat er geen herverdeeldeffecten tussen de gemeenten plaatsvinden. De gemeentelijke bijdragen zijn gebaseerd op de huidige verdeling van de gemeentelijke bijdragen bij de GGD en de VRZ.

Op 26 en 27 februari wegen beide Algemeen Besturen de binnengekomen zienswijzen. Na weging en eventuele aanpassing van de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland, wordt deze aangeboden aan de gemeenteraden voor toestemming. De planning is dat de procedure voor toestemming en instemming start kort na de gemeenteraadsverkiezingen. Na verkregen toestemming van de gemeenteraden kunnen de colleges instemmen. Hierna kan de GR definitief worden vastgesteld. De beoogde ingangsdatum van de nieuwe GR is 1 januari 2027, rekening houdend met de ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering en de huisvesting.

Uiteraard zijn de directies van GGD en VRZ bereid om in uw college of gemeenteraad een toelichting te geven op de ontwerp regeling.

De Algemeen Besturen van GGD Zeeland en Veiligheidsregio Zeeland,

Namens deze,

S.G.P. Suij
Voorzitter GGD Zeeland

H.J.A. van Merrienboer
Voorzitter Veiligheidsregio Zeeland

Bijlage(n) bij de brief:

1. Ontwerp Gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland
2. Toelichting op de ontwerp Gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland
3. Q&A ontwerp-GR GGD en VR Zeeland